

EDITORIAL

L'ESPILL

REVISTA FUNDADA PER JOAN FUSTER
SEGONA ÈPOCA / NÚM. 11 / TARDOR 2002

DIRECTOR: Antoni Furió

CAP DE REDACCIÓ: Gustau Muñoz

CONSELL DE REDACCIÓ:

Xavier Antich, Juli Capilla, Olga
Dénia, Martí Domínguez, Ferran
Garcia-Oliver, Vicent Olmos,
Faust Ripoll, Pau Viciano

CONSELL ASSESSOR:

Cèlia Amorós, Joan Becat,
Manuel Borja-Villel, Eudald
Carbonell, Narcís Comadira,
Manuel Costa, Alfons Cucó,
François Dosse, Antoni Espasa,
Ramon Folch, Mario Garcia
Bonafé, Salvador Giner, Josep
Fontana, David Jou, John
Keane, Giovanni Levi, Isabel
Martínez Benlloch, Joan
Francesc Mira, Javier Muguerza,
Francesc Pérez Moragón,
Damià Pons, Josep Ramoneda,
Ferran Requejo, Vicenç Rosselló,
Xavier Rubert de Ventós, Pedro
Ruiz Torres, Vicent Salvador,
Josep-Maria Terricabras,
Vicent Todolí, Enzo Traverso,
Josep Antoni Ybarra

Edita: Universitat de València
i Edicions Tres i Quatre

Redacció, administració i subscripcions:
Publicacions de la
Universitat de València
c/ Arts Gràfiques, 13 46010 València.
Tel.: 96 386 41 15 Fax: 96 386 40 67
a/e: lespill@uv.es

Disseny gràfic: Enric Solbes
Fotocomposició i maquetació:

Publicacions de la
Universitat de València

Impressió: Tipografia Artística Puertes
Distribució: Enlace S.A.

Tels.: 96 166 60 33 / 93 441 27 80 /
971 71 30 78

ISSN: 0210-587 X

Dipòsit legal: V-2686-1979

Preu d'aquest número: 9 euros

S'estén a hores d'ara una sensació molt marcada d'immobilisme pel que fa a la redefinició possible del mapa autonòmic –de l'estructura de l'estat– per encarar velles reivindicacions i noves necessitats. En principi, qualsevol observador una mica atent i objectiu podria fer-se càrrec del fet que la configuració actual de l'Estat de les Autonomies és insuficient per acollir la pluralitat nacional i cultural real, i que subsisteixen aspiracions de reconeixement i d'eixamplament competencial raonables i àmpliament sentides en alguns territoris. D'altra banda, el nou escenari europeu, amb la incorporació en peu d'igualtat d'estats de menys pes i entitat que algunes comunitats autònomes, planteja reptes que caldria, com a mínim, atendre. Però no és aquest el cas. Predomina, lluny d'això, una actitud fortament negativa en aquestes qüestions, inspirada sens dubte en una voluntat de recuperació del terreny perdut per l'Estat central que podria comportar conseqüències molt negatives. Ara com ara, qualsevol proposta –del signe que siga– és exclosa sense contemplacions. Més encara, a Euskadi assistim a un procés infortunat de desestabilització social i política que condueix directament al bloqueig de l'estructuració aconseguida i de les seues perspectives futures. És cert que les condicions al País Basc estan marcades per convulsions molt específiques i dramàtiques, però la negativa a reconèixer l'existència d'un problema *polític*, a admetre ni tan sols la possibilitat d'explorar vies de reajustament basades en el diàleg i la negociació, pot conduir el país a un atzucac. Es planteja llavors el sentit de tot plegat: es busquen rèdits electorals a Espanya des de l'uniformisme i la desqualificació? Quines conseqüències a llarg termini pot tenir aquesta actitud, en un context històric com el nostre? De bell nou s'han escoltat evocacions altament

preocupants –de recurs als «poders fàctics»–, comparacions balcàniques irresponsables si més no i invocacions inversemblants a «una tierra, una lengua, una sangre»... Com ha escrit M. Herrero de Miñón, semblaria aquesta una conjuntura en què haurien d'actuar polítics amb talla d'estadistes. I malauradament, tampoc és aquest el cas.

Evidentment, no es tracta ací de nodrir confiances il·lusòries en la intervenció providencial d'arquitectes inspirats o de polítics excepcionals. Més aviat al·ludim a la necessitat d'un estat d'esperit diferent que supere la temptació, avui tan difosa, d'apostar per una dinàmica de confrontació i d'exclusió. Una temptació que prové, al capdavant, de les hipoteques i dels xantatges històrics d'una transició amnèsica i no tan modèlica com s'ha volgut presentar. El principi democràtic, si és madur i profund, si és real, no admet «premisses immutables». Tot s'ha de poder debatre i canviar, si els ciutadans volen. La democràcia –el conjunt de valors bàsics inspiradors de la construcció europea– és incompatible amb la imposició de «projectes suggestius de vida en comú» sustentats en la inèrcia d'una història d'opressió i en l'amenaça, amb prou feines dissimulada, de la coerció. Com ha dit l'historiador Michel Leiberich, és a la llum d'aquestes premisses immutables –perquè tot va lligat, com bé sabem– que es pot començar a comprendre la significació «de tota una sèrie d'esdeveniments absurds i incomprensibles per a un individu normal, com per exemple el fet d'hissar banderes cada vegada més grans a llocs cada vegada més inversemblants, el fet de declarar a tort i a dret que s'està orgullós de ser espanyol davant el perill marroquí o basc, de destil·lar a València la política lingüística més impresentable i ridícula d'Europa, de guardar a Salamanca documents robats o de demonitzar i il·legalitzar partits polítics que representen projectes d'Estat alternatius».